

Міністерство освіти і науки України
Рівненський державний гуманітарний університет
Інститут психології та педагогіки
Кафедра загальної психології та психодіагностики
Кафедра вікової та педагогічної психології
Кафедра практичної психології та психотерапії

Актуальні питання психологічної науки

**Альманах студентського наукового
товариства**

Випуск 8

Рівне - 2014

Актуальні питання психологічної науки: Альманах студентського наукового товариства. – Випуск 8. – Рівне: РДГУ, 2014. – 204 с.

Головний редактор:

Ямницький В.М. – доктор психологічних наук, професор, завідувач кафедри практичної психології та психотерапії РДГУ.

Редакційна колегія:

Павелків Р.В. – доктор психологічних наук, професор, академік АВШ, завідувач кафедри вікової та педагогічної психології, директор Інституту психології та педагогіки РДГУ;

Воробійов А.М. – кандидат педагогічних наук, професор, завідувач кафедри загальної психології та психодіагностики РДГУ;

Павелків В.Р. – кандидат психологічних наук, доцент кафедри загальної психології та психодіагностики, декан психолого-природничого факультету РДГУ

Литвиненко С.А. – доктор педагогічних наук, професор кафедри практичної психології та психотерапії РДГУ;

Безлюдна В.І. - кандидат педагогічних наук, професор кафедри вікової та педагогічної психології РДГУ;

Главінська О.Д. – кандидат психологічних наук, доцент кафедри загальної психології та психодіагностики РДГУ;

Корчакова Н.В. – кандидат психологічних наук, доцент кафедри вікової та педагогічної психології РДГУ;

Рудь Г.В. – кандидат психологічних наук, доцент кафедри практичної психології та психотерапії РДГУ;

Романюк В.Л. – кандидат біологічних наук, доцент кафедри загальної психології та психодіагностики РДГУ;

Созонюк О.С. - кандидат психологічних наук, доцент кафедри вікової та педагогічної психології РДГУ.

Друкується за рішенням Вченої Ради РДГУ (протокол № 10 від 30 травня 2014 р.)

За достовірність фактів, дат, назв тощо відповідальність несуть автори матеріалів.

Зміст

Вступ	6
Абрамович М. <i>Комунікативні компетенції працівників у сфері обслуговування</i>	8
Адамчук С. <i>Вплив соціальних настановлень на емоційну сферу юнаків</i>	9
Артемов І. <i>Підліткова агресія: захисна агресія або крик про допомогу</i>	12
Артимовець А. <i>Дослідження особливостей емоційної сфери у студентському віці</i>	14
Бабецька В. <i>Психологічні та психолінгвістичні проблеми білінгвізму</i>	16
Бардонова Ю. <i>Арт-терапія як засіб психокорекції професійного вигорання</i>	19
Борсук С. <i>Психологічні особливості прояву агресії у підлітків</i> .	22
Варійчук З. <i>Чинники емоційного вигорання у працівників ОВС</i>	25
Вознюк Ю. <i>Основні засади самоствердження особистості</i>	27
Гавель І. <i>Психологічні особливості вибору молоддю професії працівника державної служби охорони</i>	30
Гарлайчук М. <i>Порівняльний аналіз мотиваційної сфери дітей з повних сімей та дітей позбавлених батьківського піклування</i>	32
Главацький В. <i>Розвиток саморегуляції поведінки підлітків у процесі оволодіння бойовими мистецтвами</i>	35
Гоц О. <i>Корекція соціальної деривації внаслідок органічно-функціональних порушень у дітей дошкільного віку</i>	37
Данилюк І. <i>Психологічний аналіз алекситимії як відхилення емоційного розвитку підлітків</i>	41
Дишлюк Я. <i>Психологічні особливості життєвого і професійного становлення у підлітковому віці</i>	45
Єфимець О. <i>Розвиток емоційного інтелекту у студентів</i>	47
Заблоцька (Бойчук) О. <i>Особливості проявів любові та почуття ревності в юнацькому віці</i>	49
Засць Г. <i>Психологічні особливості міжособистісних стосунків працівників пенітенціарної служби</i>	52

Актуальні питання психологічної науки

Залевська Н. Психологічні особливості впливу конфліктних ситуацій на взаємовідносини підлітків у школі.....	55
Захарчук О. Особливості смислової сфери юнаків: теоретичний аналіз.....	58
Касіянчук Ю. Особливості психологічного клімату в молодій сім'ї.....	61
Кибилянська В. Вплив агресивної поведінки на самооцінку підлітка.....	63
Клічук Я. Стресостійкість та її значення у діяльності педагога.....	66
Комар С. Психологічна практика як умова формування майбутнього психолога.....	68
Кондратюк В. Психологічні особливості розвитку уявлень про сексуальність у юнацькому віці.....	71
Конюський С. Психологічні умови особистісного зростання студентів – психологів.....	73
Кукуюк Ю. Вплив рівня креативності на адаптацію особистості студента - першокурсника.....	76
Кулініч М. Психологічні особливості динаміки ціннісних орієнтацій у юнацькому віці.....	80
Курдибаха О. Гендерне спілкування з однолітками як основна потреба підлітків.....	83
Кухар А. Соціальний інтелект як складова міжособистісних стосунків підлітків в умовах школи.....	84
Логвинчук Г. Психолого-педагогічні умови розвитку творчого потенціалу особистості майбутнього вчителя початкових класів.....	87
Лукашук О. Соціальний інтелект у професіограмі психолога...	90
Манілова Н. Психологічний аналіз методик дослідження психічної депривації батьків інвалідизованих дітей.....	94
Марчук О. Аналіз гендерних стереотипів сучасної молоді.....	97
Марчук Ю. Психологічні особливості розвитку емпатійних здібностей у майбутніх психологів.....	100
Мельник А. Аналіз психологічних механізмів зниження тривожності студентів через призму соціальних агентів: сім'я,	

<i>освіта та соціум</i>	102
Мукомела Н. <i>Психологічні особливості формування позитивної Я - концепції в майбутніх психологів</i>	105
Мясоєдов О. <i>Особливості емоційно-вольової сфери юнаків з різними рівнями комп'ютерної ігрової активності</i>	109
Ніколаєва Т. <i>Психологічний аналіз мотивації та її впливу на навчальну успішність студентів</i>	112
Новік Л. <i>Онтогенетичні аспекти становлення іміджу особистості</i>	114
Обервенець О. <i>Психологічні особливості самооцінки та рівня домагань в підлітковому віці</i>	116
Окач І. <i>Психологічні особливості професійного іміджу майбутнього психолога</i>	119
Осов`як О. <i>Психологічні особливості формування комунікативної компетентності майбутніх психологів</i>	122
Панчук О. <i>Настановлення щодо власної життєвої перспективи юнаків з обмеженими можливостями</i>	123
Петрусь О. <i>Корекція деструктивних тенденцій розвитку емоційно – вольової сфери підлітків</i>	126
Прищепюк М. <i>Психологічний аналіз спрямованості особистості майбутнього психолога</i>	129
Рабешко Я. <i>Професійна самореалізація як чинник становлення особистості жінки</i>	132
Романик А. <i>Проблематика готовності до материнства в підлітковому віці</i>	134
Савонюк О. <i>Особливості ціннісних орієнтацій людей похилого віку</i>	137
Салайчук І. <i>Особливості трансформації ціннісних орієнтацій особистості девіантного підлітка в умовах соціальної ізоляції</i>	140
Скібчик І. <i>Психологічний аналіз кризових ситуацій в сім'ї</i>	142
Солодовник О. <i>До проблеми психологічної готовності до материнства</i>	144
Сопун Р. <i>Формування самооцінки підлітків</i>	147
Спільніченко А. <i>Психологічні особливості розвитку соціально</i>	

Актуальні питання психологічної науки

<i>спрямованих потреб</i>	150
Стоян А. <i>Особливості релігійної свідомості та самосвідомості</i>	152
Таргонська О. <i>Професійно – комунікативні здібності майбутніх психологів</i>	155
Троцька О. <i>Особливості емоційної регуляції поведінки у людей з різними типами самооцінки</i>	158
Федчук Л. <i>Розвиток когнітивної сфери молодших школярів засобами художньої літератури</i>	161
Федюк Т. <i>Особливості міжособистісного спілкування дітей з вадами слуху</i>	163
Філоненко В. <i>Роль рефлексії у саморозвитку особистості</i>	165
Халімончук Н. <i>Соціально – психологічні детермінанти формування професійного іміджу майбутнього психолога</i>	168
Чвач О. <i>Вплив рівня тривожності на систему особистісного самооцінювання у підлітковому віці</i>	170
Чмелюк С. <i>Психологічні чинники виникнення самотності у підлітковому віці</i>	173
Шаблевська Ю. <i>Дослідження соціально-психологічної адаптації серед студентської молоді</i>	175
Шаріпо А. <i>Розбіжності в стереотипах привабливості у чоловіків та жінок</i>	178
Шевчук Н. <i>Психологічні особливості ставлення до грошей у підлітковому віці</i>	181
Шидловська Ф. <i>Мотиваційно-емоційні чинники успішності шкільного навчання</i>	185
Шлапак С. <i>Мотивація успіху як чинник оптимальної соціалізації старшокласників</i>	188
Ямницький О. <i>Дослідження факторів привабливості професії у майбутніх практичних психологів</i>	191
Яремчук Т. <i>Особливості розвитку емпатії як основи просоціальної поведінки в онтогенезі</i>	194
Яцук В. <i>Особливості формування ціннісних орієнтацій дівчат</i>	196
Бірук Г. <i>Психологічні закономірності творчої самоактуалізації особистості</i>	199

Актуальні питання психологічної науки

вміння свідомо долати труднощі й проблеми адаптаційного періоду, задоволення навчальним процесом і соціальним оточенням. [4,с.89]

Отже, мотивація навчання, являючи собою особливий вид мотивації, характеризується складною структурою, однією з форм якої є структура внутрішньої (орієнтованої на процес і результат) і зовнішньої мотивації. Суттєвими є такі характеристики мотивації навчання, як її стійкість, зв'язок з рівнем інтелектуального розвитку і характером навчальної діяльності. Проблема формування мотивації одна з найважливіших умов успішності у досягненні результатів. Мотиваційний компонент приховує в собі великі можливості. Як свідчать дослідження психологів, мотиваційна сфера більш динамічна, ніж пізнавальна та інтелектуальна. Але відносна динамічність має позитивні і негативні сторони. І якщо нею не управляти, то може бути регрес мотивації, зниження її рівня і взагалі може бути втрачена дієвість. Формування мотивації часто йде стихійно і дуже рідко є предметом цілеспрямованої систематичної роботи. На сьогоднішній день мотиваційна сторона школяра, студента, на думку вітчизняних психологів, найменш піддатлива до управління нею.

Список використаних джерел:

1. Ильин Е.П. Мотивация и мотивы. – СПб., 2000. – 256 с.
2. Малінка О. О. Психологічні проблеми мотивації навчально-професійної діяльності студентів у сучасних умовах / О. О. Малінка. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.psyh.kiev.ua
3. Токар Н.Ф. Динаміка мотивації в процесі професійної підготовки. // Педагогіка і психологія. – 1997. – №4. – с. 151–154
4. Аткинсон Дж.В. Теорія про розвиток мотивації. - М., 1996.

УДК 159.9:17.022.1

ОНТОГЕНЕТИЧНІ АСПЕКТИ СТАНОВЛЕННЯ ІМІДЖУ ОСОБИСТОСТІ

Новік Лідія, аспірант РДГУ

Керівник: Ямницький В.М., д. психол. н., професор

Звернення до проблеми іміджу особистості пов'язане з тенденціями соціально-психологічних змін, зумовлене потребою як

суспільства, так і прагненням особистості бути успішною у своєму життєстановленні. У сучасному суспільстві поняття «імідж» уособлює успіх людини в суспільстві, професії й особистому житті.

Спробуємо визначити етапи формування іміджу в онтогенезі, спираючись на соціально-психологічну концепцію розвитку особистості, розроблену А. В. Петровським. На думку автора, онтогенетичний розвиток особистості у відносно стабільному соціумі, можна звести до трьох фаз [2].

Перша фаза – це дитинство. Воно визначає місце дитини на певному щаблі її розвитку в єдності механізмів перетворення культури у внутрішній світ особистості і породження культури в процесі розвитку особистості. Саме оволодіння дитиною людською культурою, на думку Д. Б. Ельконін визначає суть та потенційну силу дитинства. Д. І. Фельдштейн визначає дитинство як період становлення соціальних відносин і досвіду взаємодії з навколишнім світом [1, С. 38-54]. Тобто, вже в період дитинства починає формуватися образ «Я», самоідентичність, шкала цінностей. Це дає нам право стверджувати, що становлення іміджу особистості розпочинається вже в дошкільному віці. В цей період починають формуватися та розвиватися базові компоненти іміджу, зовнішні та внутрішні.

Друга фаза - отроцтво - це етап індивідуалізації, пов'язаний з «пошуком засобів і способів для позначення своєї індивідуальності» [2, С.22], максимального її прояву (наприклад, в підлітковий період) і ефективної трансляції. Зовнішні та внутрішні компоненти іміджу на цьому етапі розширюються і починається формування процесуальних його компонентів (форми спілкування, виразність, темп, традиції тощо).

Третя фаза – юність - пов'язана з інтеграцією людини в соціум (групу). Ця фаза характеризується протиріччям між прагненням суб'єкта бути ідеально представленим у суспільстві своїми особливостями, тобто виявити свою індивідуальність, і потребами суспільства прийняти, схвалити та культивувати лише ті індивідуальні особливості, які йому імпонують, відповідають його цінностям, забезпечують успіх спільної діяльності тощо. На цьому етапі формуються новоутворення особистості, які, на думку А.В. Петровського, відповідають необхідності і потребам групового розвитку і власній потребі індивіда здійснити вагомий внесок в життя групи [2, С.23]. Ці новоутворення обумовлюють здатність

Актуальні питання психологічної науки

особистості універсально використовувати їх у груповій взаємодії та спілкуванні. Саме цей етап, на нашу думку, є сенситивним віковим періодом у формуванні іміджу, оскільки рівень самосвідомості забезпечується культурним досвідом і особистісним розвитком людини, що дозволяє особистості не просто освоювати символіку зовнішніх засобів (як на попередньому етапі), але і створювати вже цілісний індивідуальний імідж.

Новоутворення які виникають під впливом різних факторів на тому чи іншому віковому етапі (Е. Еріксон) чи фазі (А. В. Петровського), визначають новий соціально-психологічний тип особистості (і відповідно – образ), тип діяльності (спілкування, взаємодії), поведінки, зовнішнього вигляду. Ці зміни визначають свідомість людини, її ставлення до середовища, до інших людей, до себе, свого внутрішнього і зовнішнього життя, а отже і новий тип іміджу.

Отже, кожен етап онтогенетичного розвитку людини породжує новий тип іміджу, який відображає сутність нового типу особистості. На кожному віковому етапі новий тип іміджу виконує властиві йому функції (психологічну, соціальну, культурну, адаптації, регуляції і оптимізації соціальних відносин), спектр яких у процесі розвитку особистості, ускладнення зовнішнього і внутрішнього життя неминуче розширюється.

Список використаних джерел:

1. Асмолов А.Г. Психология личности: Принципы общепсихологического анализа / А. Г. Асмолов. – М.: «Смысл», ИЦ «Академия», 2002. – 416 с.
2. Петровский А. В. Проблема развития личности с позиций социальной психологии / А .В Петровский // Вопросы психологии — 1987 — №1 — С. 15—26.

УДК 159.9

ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ САМООЦІНКИ ТА РІВНЯ ДОМАГАНЬ В ПІДЛІТКОВОМУ ВІЦІ

Обервенець Ольга, студентка 5 курсу РДГУ

Керівник: Литвиненко С.А., д. пед. н., професор

У складному та тривалому процесі розвитку самосвідомості центральне місце належить становленню самооцінки та рівня як